



**GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH**

dr Edyta Bielak-Jomaa

Warszawa, dnia 15 marca 2017 r.

DOLIS-035-3216/16

**Miejski Zespół do Spraw Orzekania
o Niepełnosprawności w K.
ul. (...)
K.**

WYSTĄPIENIE

na podstawie art. 19a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 922) zwanej dalej także ustawą, zgodnie z którym Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych może kierować do osób prawnych wystąpienie zmierzające do zapewnienia skutecznej ochrony danych osobowych, w związku z pozyskaniem przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych informacji o pozyskiwaniu przez Miejski Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w K. szerszego niż wynikający z przepisów prawa, zakresu danych osobowych od osób wnioskujących o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, pozyskując te dane poprzez kopiowanie dokumentów tożsamości wnioskodawców.

Administratorem danych osobowych, zgodnie z art. 7 pkt 4 ustawy o ochronie danych osobowych jest organ, jednostka organizacyjna, podmiot lub osoba, o których mowa w art. 3 [t.j. m.in. organ państwowy, organ samorządu terytorialnego, państwowe i komunalne jednostki organizacyjne (ust. 1), jeżeli przetwarzają dane w związku z działalnością zarobkową, zawodową lub dla realizacji celów statutowych – które mają siedzibę albo miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, albo w państwie trzecim, o ile przetwarzają dane osobowe przy wykorzystaniu środków technicznych znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (ust. 2)]. Z cytowanej definicji wynika zatem, iż administratorem danych osobowych będzie podmiot, który „decyduje o celach i środkach przetwarzania danych”. Niezbędnym przymiotem administratora danych osobowych jest więc posiadanie kompetencji decyzyjnych i ich faktyczne wykonywanie w stosunku do danych podlegających przetwarzaniu.



Przetwarzanie danych osobowych – w tym, zgodnie z art. 7 pkt 2 ustawy, ich udostępnianie - dopuszczalne jest w oparciu o jedną z przesłanek wskazanych w art. 23 ust. 1 pkt 1 – 5 ustawy – jeżeli chodzi o przetwarzanie danych tzw. zwykłych (jak np. imię, nazwisko, adres zamieszkania) oraz w jej art. 27 ust. 2 pkt 1 – 10 ustawy, gdy przetwarzanie dotyczy danych szczególnie chronionych, których katalog określony został w ust. 1 tego przepisu.

Podkreślić jednak należy, iż podmioty publiczne działają na podstawie przepisów prawa, w ramach kompetencji nadanych im tymi przepisami (art. 7 Konstytucji RP, art. 6 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego). Tym samym obowiązane są stosować w pierwszej kolejności przesłankę dopuszczalności przetwarzania danych, którą dla przedmiotowej sprawy określa art. 23 ust. 1 pkt 2 ustawy, tj. niezbędność przetwarzania danych osobowych dla zrealizowania uprawnienia lub spełnienia obowiązku wynikającego z przepisu prawa.

Na każdym administratorze danych ciąży obowiązek przetwarzania danych osobowych zgodnie z zasadami wynikającymi z przepisów prawa, w tym ustawie o ochronie danych osobowych. Ustawa o ochronie danych osobowych określa ogólne zasady przetwarzania i ochrony danych osobowych, zaś skonkretyzowanie tychże zasad ma często miejsce w szczególnych wobec jej regulacji przepisach prawa, np. dotyczących określonego postępowania podmiotu publicznego w konkretnej sytuacji przetwarzania danych osobowych. Dlatego, jeżeli istnieją szczególne przepisy prawa regulujące przetwarzanie danych osobowych (w tym udostępnianie, czy pozyskiwanie), to stosuje się je w pierwszej kolejności. Ustawodawca może bowiem stanowić (i stanowi) przepisy szczególne w ustawach innych, niż ustawa o ochronie danych osobowych, które – zgodnie z zasadą *lex specialis derogat legi generali* – wyłączają stosowanie przepisów ustawy o ochronie danych osobowych. Przepisy ustawy o ochronie danych osobowych jednakże powinny być stosowane zawsze gdy dochodzi do przetwarzania danych osobowych i w zakresie, jaki nie jest wyłączony mocą przepisów szczególnych.

Zasady przetwarzania danych osobowych osób starających się o wydanie orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności regulują przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2011 r. nr 127 poz. 721 ze zm.) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 15 lipca 2003 r. w sprawie orzekania o niepełnosprawności (Dz. U. z 2015 r. poz. 1110). Zgodnie z ustawą o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, powiatowe i wojewódzkie zespoły do spraw orzekania o niepełnosprawności zostają powołane do rozpatrywania wniosków i wydawania orzeczeń o stopniu niepełnosprawności, decydują o celach i środkach przetwarzania danych osobowych wnioskodawców i w tym zakresie są administratorem danych osobowych wnioskodawców. Procedurę składania wniosku, zakres wymaganych danych, katalog dokumentów załączanych do wniosku reguluje szczegółowo § 6 ww. rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej. Zgodnie z tym przepisem wniosek o wydanie orzeczenia, o którym mowa w § 2, składany do powiatowego zespołu zawiera: 1) imię i nazwisko dziecka, przedstawiciela ustawowego dziecka lub osoby zainteresowanej, datę i miejsce urodzenia dziecka lub osoby zainteresowanej; 2) adres zamieszkania lub pobytu dziecka albo osoby zainteresowanej, numer dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego ich tożsamość; 2a) numer ewidencyjny Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL) lub informację o obywatelstwie w przypadku cudzoziemca nieposiadającego numeru PESEL; 3) określenie celu, dla którego niezbędne jest uzyskanie orzeczenia; 4) dane dotyczące sytuacji społecznej i zawodowej dziecka lub osoby zainteresowanej, w przypadku wniosku o orzeczenie o *niepełnosprawności* lub stopniu *niepełnosprawności*; 5) oświadczenie osoby

zainteresowanej lub przedstawiciela ustawowego dziecka o prawdziwości danych zawartych we wniosku. Następne przepisy tego rozporządzenia wskazują na obowiązek dołączenia do wniosku dokumentacji medycznej, nie wskazują na obowiązek dołączania kserokopii dowodu osobistego. Zakres danych dziecka, przedstawiciela ustawowego lub osoby zainteresowanej jakie we wniosku może pozyskiwać powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności określony został w ww. § 7 ust. 1 pkt 1, 2, 2a rozporządzenia i obejmuje imię, nazwisko, datę i miejsce urodzenia, adres zamieszkania lub pobytu, numer dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość oraz nr PESEL. Zakres danych pozyskiwanych w kopiowanym dowodzie osobistym jest szerszy, niż ww. zakres danych do przetwarzania, którego uprawnienia powiatowy zespół do spraw orzekania o niepełnosprawności przepisy ww. ustawy i rozporządzenia. Wobec powyższego powiatowy zespół przechowując kserokopie dowodów osobistych przetwarza dane osobowe jak np. imiona rodziców, wizerunek bez podstawy prawnej.

Należy podkreślić, że przepisy ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie orzekania o niepełnosprawności nie przewidują uprawnienia do pozyskiwania i przetwarzania kopii dowodu osobistego przez organy uprawnione ustawowo do rozpatrywania wniosku i wydania orzeczenia o niepełnosprawności. Tymczasem kopiowanie dowodów osobistych prowadzi do zebrania danych w zakresie szerszym, niż to jest konieczne dla realizacji celu, w jakim dane są przetwarzane.

Wskazać należy, iż w myśl art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy, administrator danych przetwarzający dane powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były przetwarzane zgodnie z prawem. Z art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy wynika natomiast zasada związania celem, w myśl której, zbieranie danych osobowych powinno być dokonywane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i nie poddawane dalszemu przetwarzaniu niezgodnemu z tymi celami. Ponadto, administrator przetwarzający dane obowiązany jest zapewnić, aby dane były merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane (art. 26 ust. 1 pkt 3 ustawy). Adekwatność danych w stosunku do celu ich przetwarzania powinna być rozumiana jako równowaga pomiędzy uprawnieniem osoby do dysponowania swymi danymi a interesem administratora danych.

Poza ww. zasadami, w przypadku przetwarzania danych, a w niniejszej sprawie ich publikacji, należy również mieć na względzie zasadę ograniczenia czasowego przetwarzania danych osobowych, wynikającą z przepisu art. 26 ust. 1 pkt 4 ustawy, zgodnie z którym, administrator danych przetwarzający dane powinien dołożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania.

Naruszenie zasad wynikających z przepisów skutkować może zarówno odpowiedzialnością administracyjną przed Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych, jak i karną, o której mowa w przepisach rozdziału 8 ustawy o ochronie danych osobowych, przed organami właściwymi do ścigania przestępstw. Zgodnie bowiem z art. 49 ustawy o ochronie danych osobowych, kto przetwarza w zbiorze dane osobowe, choć ich przetwarzanie nie jest dopuszczalne albo do których przetwarzania nie jest uprawniony, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2. Jeżeli przetwarzanie to dotyczy danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową, danych o stanie zdrowia, kodzie genetycznym, nałogach lub życiu seksualnym, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Na zakończenie, proszę o poinformowanie Generalnego Inspektora, o działaniach podjętych w celu dostosowania procesu przetwarzania danych osobowych do wymogów określonych w obowiązujących aktach prawnych.

Stosownie do art. 19a ust. 3 ustawy o ochronie danych osobowych proszę o udzielenie odpowiedzi na niniejsze pismo **w terminie 30 dni** od dnia jego otrzymania.

Informuję przy tym, że treść niniejszego wystąpienia wraz z udzieloną odpowiedzią opublikowana będzie na stronie internetowej Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.